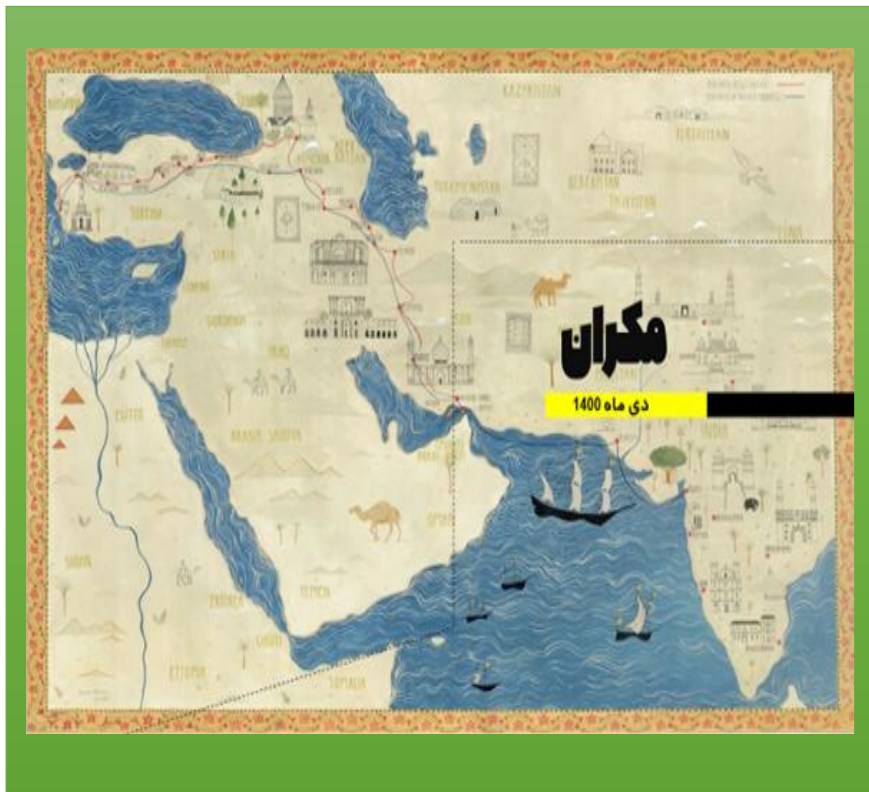

سلسله گزارش‌های مسئله‌شناسی و ایده‌پروری شماره (۲)

تدوین نقشه راه جهت رفع موانع و سرعت بخشیدن به فرایند توسعه و اجرای سند توسعه سواحل مکران

مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
گروه پژوهشی آینده‌نگری و فناوری‌های نو
مجموعه گزارش شماره ۳۷۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شناسه گزارش

عنوان	گزارش دوم؛ تدوین نقشه راه جهت رفع موانع و سرعت بخشیدن به فرایند توسعه و اجرای سند توسعه سواحل مکران
کد شناسه	۱۴۰۱-۱۱-۱۰۴۲۳
گروه پژوهشی	آینده‌نگری و فناوری‌های نو
پدیدآورندگان	حمید محمدی- یدالله دیوسالار - گل نساء صلواتی - محدثه بشیر مشهدی- سمیه پرویزی مریوانی
ناشر	مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
تاریخ انتشار	پاییز ۱۴۰۱
مطالب این گزارش لزوماً بیانگر نظر رسمی سازمان برنامه و بودجه کشور و مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری نیست.	
حقوق معنوی اثر به پدیدآورندگان و حقوق مادی آن، به مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری سازمان برنامه و بودجه کشور تعلق دارد و استفاده از آن با ذکر مأخذ بلامانع است.	
آدرس: تهران - خیابان نجات‌اللهمی - خیابان استاد جعفر شهری (سپند شرقی) - پلاک ۱۶ شماره تماس: ۰۲۱-۱۴۳۳۰۶۰۰۰ پیام‌رسان: ۰۹۹۲۱۵۷۵۸۴۳	
https://www.dfrc.ir/	

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
أ.....	خلاصه مدیریتی.....
۱.....	۱- زمان برگزاری و اعضای حاضر در جلسه.....
۲.....	۲- مشروح نشست هم‌اندیشی.....
۲.....	۱-۲- ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری و توسعه مکران.....
۳.....	۲-۲- کریدور و شبکه ترانزیت.....
۴.....	۳-۲- حاشیه‌نشینی چابهار.....
۵.....	۴-۲- گرانیگاه توسعه مکران.....
۷.....	۵-۲- نکات کلیدی.....
۸.....	۶-۲- مکران در اولویت کار دستگاه‌های اجرایی.....
۱۰.....	پیوست.....
۱۰.....	پیوست ۱: تدوین نقشه راه جهت رفع موانع و سرعت بخشیدن به فرایند توسعه و اجرای سند توسعه سواحل مکران.....

خلاصه مدیریتی

موقعیت ژئوپلیتیک و ژئواکونومیک سواحل مکران باعث اهمیت راهبردی این سواحل در منطقه و کشور شده است؛ اما با توجه به اهمیت استراتژیک این سواحل، توسعه یافتگی این منطقه متناسب با اهمیت راهبردی آن نیست. این پژوهش با این رهیافت که مهم‌ترین عوامل توسعه نیافتگی سواحل مکران، مجموعه‌ای از عوامل درونی و بیرونی‌اند به بیان این عوامل و مسائل ناشی از آن پرداخته است. با نگاه بیرونی به مسئله مکران، ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری و توسعه مکران را باید حول مسئله آب مطرح کرد. به عبارت دیگر، اصل توسعه به آب آزاد، دریا و درنهایت قطب اقتصاد دریایی و توسعه دریامحور ختم می‌شود. یکی از مهم‌ترین مسائلی که همواره در طول ادوار مختلف برنامه‌ریزی توصیه شده است، راه‌اندازی راه‌آهن چابهار است. همچنین به واسطه این اقدام، روابط و ارتباطاتی که این منطقه می‌تواند با سایر نقاط جهان داشته باشد، به نوعی اتصال‌دهنده کریدورهای متنوع و ارتباطات ژئوپلیتیک باشد.

بعد درونی مسئله مکران با دو دست‌انداز یا دو عامل که به عنوان سند توسعه مطرح می‌شوند مواجه است که عبارتند از: ۱- توسعه انسانی بسیار ضعیف نسبت به دیگر نقاط کشور؛ و ۲- نبود زیرساخت‌های توسعه‌ای. در این ارتباط دو مسئله مهم «کریدور و شبکه ترانزیت» و «حاشیه‌نشینی چابهار» از ۴۶ مسئله مکران به تفصیل مورد بحث و ریشه‌یابی قرار گرفته و ارائه راهکار شده است.

برای شناخت و حل مسائل کریدور و شبکه ترانزیت، لازم است چهار محور اقتصاد ترانزیت، روابط ژئوپلیتیک ذی‌نفعان، زیرساخت و لجستیک و فرایند زنجیره‌ای حمل بار مورد بررسی قرار گیرد.

مسئله بعدی، حاشیه‌نشینی چابهار است. در چشم‌انداز آینده این منطقه یک شهر بندری با جمعیت میلیونی به وجود خواهد آمد که لازم است به بحث کاربری زمین و جمعیت آن با برنامه‌ریزی دقیق‌تر و جامع‌تر برخورد شود. در بحث کاربری زمین، حداقل با پنج نوع پهنه موضوعی (زون) توسعه شهری، پهنه‌های صنعتی، توسعه کریدوری، پهنه‌های اشتغال بومی و جایابی‌های نظامی و امنیتی مواجه خواهیم بود که لازم است الزامات هر یک از آن‌ها دیده شود.

در ارتباط با مبحث جمعیت نیز با پنج موقعیت جمعیتی از جمله: جمعیت شهرستان چابهار، جمعیت ساحلی، جمعیت غیربومی، جمعیت پسرکانه و درنهایت مسئله جابه‌جایی جمعیت مواجه‌ایم.

با توجه به تمامی مسائل پیش رو، یک فهم مشترک با عنوان گرانیگاه توسعه مکران وجود دارد که توسعه مکران در گرو اصلاح و توسعه استراتژی مشخص، برطرف نمودن تعارضات سازمانی و حل مشکل تعدد نهادهای تصمیم‌گیر است.

پاسخ این ایده به هریک از مسائل مطروحه، لزوم نگاه شبکه‌ای و سیستمی به توسعه مکران خواهد بود که برای هریک از مسائل، ۴۶ شبکه مجزا تهیه شده و در نتیجه ۱۰۰ اقدام به صورت پروژه مطرح گردیده است. در ساختار مدیریتی مکران چند حوزه کلی وجود دارد که شامل ظرفیت‌های قانونی و تزامم‌های مدیریتی است که پیشنهاد ویژه این ایده، استفاده از اصل ۱۲۷ قانون اساسی مبنی بر تعیین نماینده ویژه رئیس جمهور است. در نهایت اهم نتایج گزارش پیش‌رو به شرح زیر است:

- تأکید اصلی ایده مورد نظر بر روی ترانزیت است که در سند ملی آمایش سرزمین نیز چابهار به عنوان کانون مبادلات اقتصادی در ایران و قطب تجارت و محور ترانزیت منطقه در نظر گرفته شده است. به عبارت دیگر، به دلیل بحث کریدوری لازم است چابهار به عنوان محور توسعه مکران مطرح شود؛ چراکه چابهار به عنوان نزدیک‌ترین نقطه به اقیانوس هند و ترانزیت است. در بحث لجستیک سه معیار اصلی از جمله: زمان، هزینه و مقیاس بسیار مهم است و ایران دارای پتانسیل‌های بالایی در این زمینه می‌باشد که لازم است مورد توجه قرار گیرد.
- نحوه سرمایه‌گذاری در این منطقه باید به صورتی باشد که برای وزارت امور خارجه متناسب با شرایط و نیازهای منطقه، دستورالعمل و شرح وظایف تهیه شود. همچنین شرکت‌های داخلی می‌توانند به عنوان سرمایه‌گذاران اصلی به مثابه مشارکت‌کنندگان توسعه منطقه درگیر شوند.
- در زمینه ارتباط طرح مورد نظر و الزام پایبندی آن به سند ملی آمایش سرزمین، لازم است که مدیران رأس اجرایی نیز خود را ملزم به رعایت آن بدانند؛ چرا که اگر مدیر مورد نظر تعهد و پایبندی لازم را به سند نداشته باشد، متناسب با شرایط و علایق شخصی در منطقه اقدام می‌کند و این به ضرر توسعه منطقه خواهد بود.

۱- زمان برگزاری و اعضای حاضر در جلسه

به منظور انجام مأموریت‌های محوله به گروه آینده‌نگری و فناوری‌های نو و همچنین ارزیابی پیشنهادهای ایده‌ها و طرح‌ها در جهت توسعه کشور، تدوین نقشه راه برای رفع موانع و سرعت بخشیدن به فرایند توسعه و اجرای سند توسعه سواحل مکران به‌عنوان دومین ایده در این مرکز مورد بررسی قرار گرفته است. نشست هم‌اندیشی این ایده در روز شنبه مورخ ۱۰ اسفند ۱۴۰۰، از ساعت ۱۴ تا ۱۸ به صورت حضوری/ مجازی در سالن جلسات طبقه هشتم این مرکز با حضور مدیران، صاحب‌نظران و خبرگان ذیل برگزار شد که به نقد و بررسی ایده مذکور پرداختند.

- سید مهدی پاک‌ذات، ریاست مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
- سعید غلامی نتاج امیری، مدیرکل دفتر خدمات پژوهشی و کاربست یافته‌های پژوهشی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
- سید محمد شفیعی مدیرکل دفتر آموزش و ترویج مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
- امیر امیری فر مرکز نوآوری و تعالی کوثر وابسته به بسیج دانشجویی دانشگاه تهران
- کریمیان مرکز نوآوری و تعالی کوثر وابسته به بسیج دانشجویی دانشگاه تهران
- حمید محمدی رئیس گروه پژوهشی آینده‌نگری و فناوری‌های نو مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
- مهرداد کاشف سرپرست گروه آمایش سرزمین، توسعه و توازن منطقه‌ای مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
- محسن ابراهیمی عضو هیئت علمی دانشگاه یزد
- مهدی رازپور پژوهشگر گروه آمایش سرزمین، توسعه و توازن منطقه‌ای مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
- مینا ابوطالبی پژوهشگر گروه آمایش سرزمین، توسعه و توازن منطقه‌ای مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری
- مصطفی کشتکار پژوهشگر گروه آمایش سرزمین، توسعه و توازن منطقه‌ای مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری

۲- مشروح نشست هم‌اندیشی

ابتدای جلسه امیری‌فر به بیان مشخصات علمی و تحصیلی خود پرداخت. ایشان ورودی ۱۳۸۴ دانشگاه تهران و فارغ‌التحصیل مقطع کارشناسی ارشد در رشته فیزیک دانشگاه تهران است. همچنین کریمیان همکار ایشان در این پروژه نیز، فارغ‌التحصیل مقطع کارشناسی ارشد رشته اقتصاد از دانشگاه تهران به منظور ارائه ایده مورد نظر حضور داشت.

وی در ادامه اظهار داشت که این ایده زاینده تفکر گروهی از نخبگان فارغ‌التحصیل دانشگاه تهران با عنوان مرکز نوآوری و تعالی کوثر وابسته به بسیج دانشجویی دانشگاه تهران است.

بر اساس توضیحات ایشان فرایند پژوهش در ابتدا، به دلیل شناخت حداقلی پیرامون مسئله مکران، از فرایند داده مرکزی شروع شد. نخستین پرسشی که در ابتدای کار مطرح گردید این بود که: «چرا تاکنون توسعه مکران اتفاق نیفتاده است؟»

این پرسش سبب شد که در گام اول، با ۴۰ نفر از افراد صاحب‌نظر و با تجربه‌ای که هر یک نگاه متفاوتی به این موضوع دارند، همفکری و هم‌اندیشی شود. در این مصاحبه‌ها به هیچ عنوان پرسش‌ها از پیش تعیین شده نبود و کاملاً به صورت باز انجام گرفت. همچنین در فرایند شناخت، تمامی اسنادی که به نوعی حتی کوچک‌ترین ارتباطی با مسئله مکران داشتند مورد مطالعه قرار گرفته که شامل ۱۴۰ سند متفاوت است

همچنین یک سفر ۱۸ روزه از بندرعباس تا زاهدان به منطقه صورت گرفت که در این مدت با ۸۷ نفر از (مردم و مسئولان) مصاحبه، کسب تجربه و روایت آنها ثبت شد.

۲-۱- ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری و توسعه مکران

اگر بخواهیم از بیرون به مسئله مکران نگاهی بیندازیم، به دلیل ویژگی‌های جغرافیایی آن، بدون شک موضوع توجه به اقتصاد دریامحور و توسعه سواحل مکران در سبد انتخاب نهایی قرار می‌گیرد و باید تمامی ظرفیت‌ها را حول موضوع آب مطرح کرد. مهم‌ترین مسئله مکران، قدمت صدساله آن است و همواره در طول تاریخ توصیه شده که راه‌آهن چابهار به اروپا راه‌اندازی گردد تا کانال سوئز از رونق بیفتد.

همچنین روابط و ارتباطاتی که این منطقه می‌تواند با دیگر نقاط جهان داشته باشد، به نوعی اتصال‌دهنده کریدورهای متنوع و ارتباطات ژئوپلیتیک شود، موضوعی دارای اهمیت است.

موضوعات دیگری که در این منطقه بسیار حائز اهمیت است، عبارت‌اند از:

- ۱- هاب انرژی و زنجیره‌های شیمیایی (پیشران اصلی توسعه)
 - ۲- صنایع معدنی و فرآورده‌های فلزی (پیشران اصلی توسعه)
 - ۳- شیلات و کشاورزی گرمسیری (اقتصاد محلی/ بومی)
 - ۴- قطب گردشگری ساحلی و دریایی تخصصی (اقتصاد محلی/ بومی)
 - ۵- قطب مبادلات مالی عاری از تحریم
 - ۶- مبادلات و توسعه مرزی زمینی و دریایی با (افغانستان، پاکستان، عمان و...).
- مبحث بعدی نگاه به مکران از درون خواهد بود، به این صورت که در این منطقه با دو عامل که به عنوان سند توسعه مطرح می‌شوند، مواجهیم:

- توسعه انسانی بسیار ضعیف نسبت به دیگر نقاط کشور

- دینامیک پیچیده قومی، مذهبی و امنیتی منطقه
- چابهار با بالاترین میزان حاشیه‌نشینی کل کشور (۶۳ درصد)
- آمار بالای بیکاری و اشتغال کاذب در منطقه
- نبود زیرساخت‌های توسعه‌ای
- دسترسی نامطلوب به آب سالم برای مصارف خانگی، صنعتی و کشاورزی
- وضع نامناسب جاده‌های منطقه و بیشترین میزان تصادفات رانندگی در استان
- اختلاف فاحش میانگین شاخص‌های آموزش منطقه با کل کشور

۲-۲- کریدور و شبکه ترانزیت

در ادامه به بررسی دو مسئله اصلی از ۴۶ مسئله مکران خواهیم پرداخت که نخستین مورد کریدور و شبکه ترانزیت خواهد بود. در این حوزه ما به چهار محور اصلی می‌رسیم که برای شناخت و حل مسائل آنها، لازم است مورد بررسی قرار گیرند:

- اقتصاد ترانزیت

- فرایندهای مالی ترانزیت

- بهینه‌یابی بازارهای مبدأ و مقصد
- صرفه اقتصادی حمل بار
- روابط ژئوپلیتیک ذی‌نفعان (۸ مسیر)
- زیرساخت و لجستیک
 - زیرساخت دریایی
 - زیرساخت هوایی
 - زیرساخت لجستیک
 - زیرساخت ریلی
 - زیرساخت جاده‌ای
- فرایندهای زنجیره‌ای حمل بار
 - مسیرهای بین‌المللی دریانوردی و محدودیت‌های سازمان بین‌المللی دریانوردی^۱
 - تخلیه بار بندرگاهی
 - فرایند انبارداری و ذخیره بار
 - فرایند خروج از مرز و گمرک مقصد
 - گمرک و مجوزهای HS تخصصی
 - مسائل پلمپ بار و تزامم‌های امنیتی و زیرساختی حمل و نقل
 - فرایند تحویل کالا به کریدورهای هوایی، ریلی و جاده‌ای

۲-۳- حاشیه‌نشینی چابهار

مسئله بعدی، حاشیه‌نشینی چابهار است.

1. International Maritime Organization (IMO)

۶۳ درصد جمعیت شهری در حاشیه سکونت دارند که بالاترین میزان حاشیه‌نشینی در کل کشور است. با نگاهی کلان‌تر به موضوع درمی‌یابیم که در چشم‌انداز آینده این منطقه یک شهر بندری با جمعیت میلیونی داریم و لازم است به بحث کاربری زمین و جمعیت با برنامه‌ریزی دقیق‌تر و جامع‌تر برخورد شود.

در بحث کاربری زمین حداقل با پنج نوع پهنه موضوعی (زون) مواجه‌ایم که با یکدیگر همخوانی ندارند و در کنار هم دیده نمی‌شوند که عبارتند از:

– توسعه شهری: گردشگری و حریم ساحلی عمومی، ساخت شهر جدید تیس، محدودیت منطقه آزاد، حریم شهر چابهار، سکونتگاه‌های رسمی و غیررسمی، جایابی و تکمیل خدمات شهری

– پهنه‌های صنعتی: پیکره هشتم صنعتی و پتروشیمی فولاد، بندر ویژه فولاد سترگ و پهنه‌های صنعت شیلات

– توسعه کریدوری: جایابی و توسعه بندر، جایابی توسعه خط ریلی، جایابی و نقش پارک‌های لجستیک و جایابی و توسعه فرودگاهی

– پهنه‌های اشتغال بومی: شیلات و کشاورزی

– جایابی‌های نظامی و امنیتی

در ارتباط با مبحث جمعیت نیز ما با پنج موضوع در حوزه جمعیت مواجه هستیم:

– جمعیت شهرستان چابهار

– جمعیت ساحلی

– جمعیت غیربومی

– جمعیت پسرانه

– مسئله جابه‌جایی جمعیت

۲-۴- گرانیکاه توسعه مکران

با توجه به همه این مسائل، به فهمی مشترک با عنوان گرانیکاه توسعه مکران دست یافتیم که این موضوع در گرو اصلاح و توسعه مواردی به شرح زیر است:

– نبود استراتژی مشخص

-
- تعارضات سازمانی
 - تعدد نهادهای تصمیم‌گیر
- در نهایت پاسخ ما به هریک از مسائل لزوم نگاه شبکه‌ای و سیستمی به توسعه مکران خواهد بود که برای هریک از موارد، ۴۶ شبکه مجزا تهیه شده و در نتیجه ۱۰۰ اقدام به صورت پروژه مطرح گردیده است.
- همچنین در اداره مکران چند حوزه کلی وجود دارد که عبارت‌اند از:
- ظرفیت‌های قانونی
 - نزاحم‌های مدیریتی
 - پیشنهادها: استفاده از اصل ۱۲۷ قانون اساسی مبنی بر تعیین نماینده ویژه رئیس جمهور
- در ادامه، مدیرکل دفتر آموزش ضمن تشکر از گروه ارائه‌دهنده و همچنین جامع بودن نگاه به بازیگران دخیل در این حوزه، چند پرسش را مطرح کرد:
- ۱- چرا چابهار به‌عنوان محور توسعه سواحل مکران در نظر گرفته شده است؟
 - ۲- برای اداره سواحل مکران چه ساختار، سازمان، قرارگاه یا حتی فرد مشخصی را پیشنهاد می‌دهید و چرا؟
 - ۳- چرا ترانزیت به‌عنوان محور اصلی پروژه‌های پیشنهادی در نظر گرفته شده است؟
 - ۴- نحوه توسعه سواحل مکران و سرمایه‌گذاری در این منطقه را چگونه پیشنهاد می‌دهید؟
- در ادامه، امیری فر در پاسخ به پرسش‌های مطرح شده اظهار داشت: به دلیل بحث کریدوری، چابهار به‌عنوان محور توسعه مکران مطرح شده است؛ چراکه چابهار به مثابه نزدیک‌ترین نقطه به اقیانوس هند و مسیر ترانزیت است.
- یکی از مباحثی که در سال‌های اخیر بسیار مطرح شده است، پروژه یک جاده یک کمر بند چین می‌باشد که ۱۶۰ کشور را به هم وصل می‌کند. در لجستیک سه معیار اصلی از جمله: زمان، هزینه و مقیاس بسیار مهم می‌باشند که ایران دارای پتانسیل‌های بالایی است.
- در بحث سازمانی نیز، ماده ۶۸ احکام دائمی توسعه یک سازمان مجزا برای این منطقه در نظر گرفته است؛ اما به دلیل شرایط دولت این کار امکان‌پذیر نیست در نتیجه پیشنهاد ما استفاده از اصل ۱۲۷ قانون اساسی و انتصاب یک نماینده ویژه در آن منطقه است که حکم او در مقام حکم رئیس جمهور بوده و باید برش و تسلط کامل بر تمامی دستگاه‌های اجرایی و حاکمیتی داشته باشد.

نحوه سرمایه‌گذاری در این منطقه باید به صورتی باشد که برای وزارت امور خارجه متناسب با شرایط و نیازهای منطقه، دستورالعمل و شرح وظایف تهیه شود. همچنین شرکت‌های داخلی می‌توانند به عنوان سرمایه‌گذاران اصلی همچون مشارکت‌کنندگان توسعه منطقه درگیر شوند.

۲-۵- نکات کلیدی

در ادامه، حمید محمدی رئیس گروه پژوهشی آینده‌نگری و فناوری‌های نو مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری ضمن تقدیر و تشکر از گروه ارائه‌دهنده، به این نکته اشاره کرد که اگر زمانی در کشور، محدوده جغرافیایی مکران را لحاظ نکرده و بحث از مفاهیم بالاتری از جمله توسعه سواحل (شمال و جنوب) و حرکت به سمت اقتصاد ساحلی باشد، این خروجی‌ها تا چه حد می‌توانند در این مسیر (شناخت نظام مسائل و ظرفیت‌های قانونی و ساختاری) یاری‌رسان و کمک‌کننده باشند؟

همچنین مهرداد کاشف سرپرست گروه آمایش و توسعه توازن منطقه‌ای مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری ضمن تشکر از ارائه جامع گروه نوآوری و تعالی کوثر، به طرح پیشنهادی ذیل پرداخت:

- استفاده از سند ملی آمایش سرزمین در کنار بررسی اسناد منطقه‌ای و استانی و مقایسه آنها با یکدیگر؛
- اولویت‌بندی ۴۰ پروژه مطرح شده در سند مکران توسط ذینفعان، متخصصان و نخبگان؛
- بررسی ارتباط منطقه مکران با دیگر نقاط کشور با هدف نحوه قرارگیری در استراتژی سند توسعه کشور
- توجه به زمان‌بندی اجرای پروژه‌ها بر اساس محدودیت‌ها و تسریع روند توسعه کشور؛
- لزوم توجه به توسعه دریاپایه در این سند.

ابراهیمی عضو هیئت علمی دانشگاه یزد ضمن تأکید بر ارتباط با ذینفعان، متخصصان، سیاستگذاران و همچنین مجریان به نقاط قوت این طرح اشاره و بیان کرد که در سند ملی آمایش، چابهار به‌عنوان شهر منطقه سطح یک لحاظ شده و این بدان معنا است که چابهار، کنارک و پسران‌های آنها باید باهم و مجموعاً در نظر گرفته شوند. چابهار (درگاه اقیانوسی و دالان اقتصادی سرزمین ایران) در این سند تنها شهری است که جدا از مرکز استان به‌عنوان سطح یک در نظر گرفته شده است. همچنین تأکید اصلی در طرح مورد نظر بر روی ترانزیت است که در سند ملی آمایش سرزمین نیز، چابهار به‌عنوان کانون مبادلات اقتصادی در ایران و قطب تجارت و محور ترانزیت منطقه در نظر گرفته شده است. در حال حاضر از نکات قابل توجه این است که تعارضات موجود بین سازمانی در این منطقه، بسیار زیاد است. همچنین زمین کافی مناسب برای تخصیص کاربری‌های پیشنهادی وجود ندارد. ایشان در خصوص پیشنهاد نماینده ویژه رئیس‌جمهور نیز اظهار داشت که نیاز است

نماینده‌ای در سطح حاکمیت حضور داشته باشد؛ چراکه برخی از دستگاه‌ها، دولتی نیستند و لازم است نماینده و فرامین حاکمیتی باشد.

ابوطالبی عضو گروه آمایش و توسعه توازن منطقه‌ای مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری، ضمن تشکر بیان داشت که آیا دلیل خاصی نسبت به تأکید سرمایه‌گذاری خارجی در منطقه مکران، به‌ویژه چابهار وجود دارد؟ آیا در مصاحبه‌ها نسبت به استقرار صنایع بزرگ و جاذب جمعیت در این منطقه تعارضات یا مخالفت‌هایی وجود داشته است یا خیر؟

امیری‌فر در پاسخ به پرسش‌های ابوطالبی اظهار داشت که همواره در امر توسعه و اجرایی نمودن طرح‌ها، بحث‌های زیست‌محیطی مطرح می‌شود؛ اما به دلیل اهداف کلانی که برای این منطقه در نظر گرفته شده است، همچنین آگاهی‌رسانی و فضاسازی رسانه‌ای این مباحث تا حد زیادی، کاهش یافته است.

در ادامه، ایشان در ارتباط با منطقه جاسک نیز بیان کرد که این توسعه، عایدی برای منطقه جاسک ندارد و همه عایدی آن برای کوه مبارک است که ۷۰ کیلومتر بالاتر از جاسک می‌باشد. همچنین در رابطه با سرمایه‌گذاری خارجی نیز اعلام کرد که ذینفع نمودن کشورهای خارجی در امر توسعه سواحل، مانعی برای تحریم خواهد بود.

در زمینه ارتباط طرح مورد نظر و الزام پایبندی آن به سند ملی آمایش سرزمین، در صورتی امکان‌پذیر است که مدیران رأس اجرایی نیز خود را ملزم به رعایت آن بدانند، چراکه اگر مدیر مورد نظر تعهد و پایبندی به سند نداشته باشد، متناسب با شرایط و علایق شخصی در منطقه اقدام می‌کند.

در ادامه کریمیان در پاسخ به پرسش‌های مطرح شده اعلام کرد که مهم‌ترین بحث اصلی و اساسی در توسعه مکران، نبود استراتژی مشخص است. در ارتباط با داده‌های طرح و ارتباط آن با سند ملی آمایش سرزمین لازم به ذکر است همه پایگاه داده این طرح هر روز در حال به‌روز رسانی است و با هر اتفاقی، این داده‌ها در حال تغییر است.

۲-۶- مکران در اولویت کار دستگاه‌های اجرایی

سپس، غلامی نتاج امیری مدیرکل دفتر خدمات پژوهشی و کاربست یافته‌های پژوهشی مرکز، ضمن خوشامدگویی به حاضرین در نشست و تشکر بابت ارائه کار قوی و جامع، اظهار داشت که لازم است موضوع مکران که در سطح سیاست‌های کلی نظام به آن توجه شده، در اولویت کاری تمام وزارتخانه‌ها، دستگاه‌های اجرایی و نهادهای حاکمیتی و نظامی کشور قرار گیرد.

از آنجایی که دولت در حال تدوین سند توسعه برنامه هفتم کشور می باشد، لازم است در این مورد نیز تلاش هایی در جهت تأثیرگذاری بیشتر این طرح در برنامه هفتم انجام شود تا اهداف توسعه ای کشور در این منطقه با سهولت بیشتر گردد.

در این طرح جای مطالعات تطبیقی، اندک بوده و کمتر به آن پرداخته شده است. همچنین، شناسایی شرکای تجاری و پیشنهاد آنها برای هر گام از اجرای پروژه بسیار مهم است.

در پایان، محسن ابراهیمی مباحث مرتبط با آمایش سرزمین را ارائه کرد.

پیوست

پیوست ۱: تدوین نقشه راه جهت رفع موانع و سرعت بخشیدن به فرایند توسعه و اجرای سند توسعه

سواحل مکران

مکران از بیرون

ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری و توسعه در مکران

قطب اقتصاد دریایی و توسعه دریا محور

مبادلات و توسعه مرزی زمینی و دریایی

قطب مبادلات مالی عالی از تحریم

قطب گردشگری ساحلی-دریایی و تخصصی

سهولت و کشاورزی گرمسیری

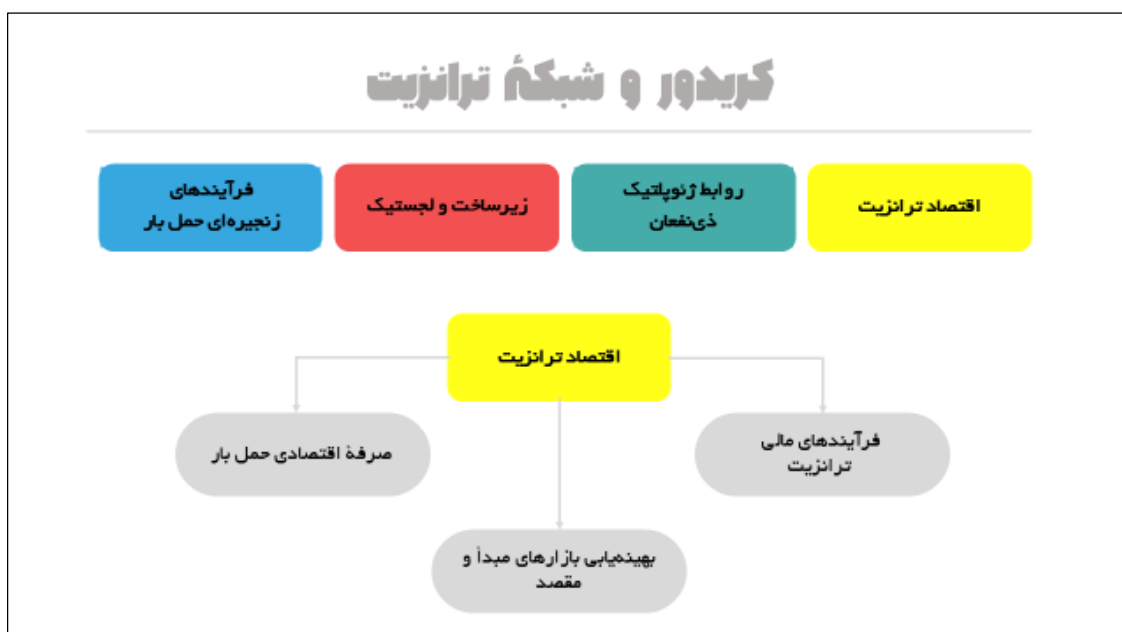
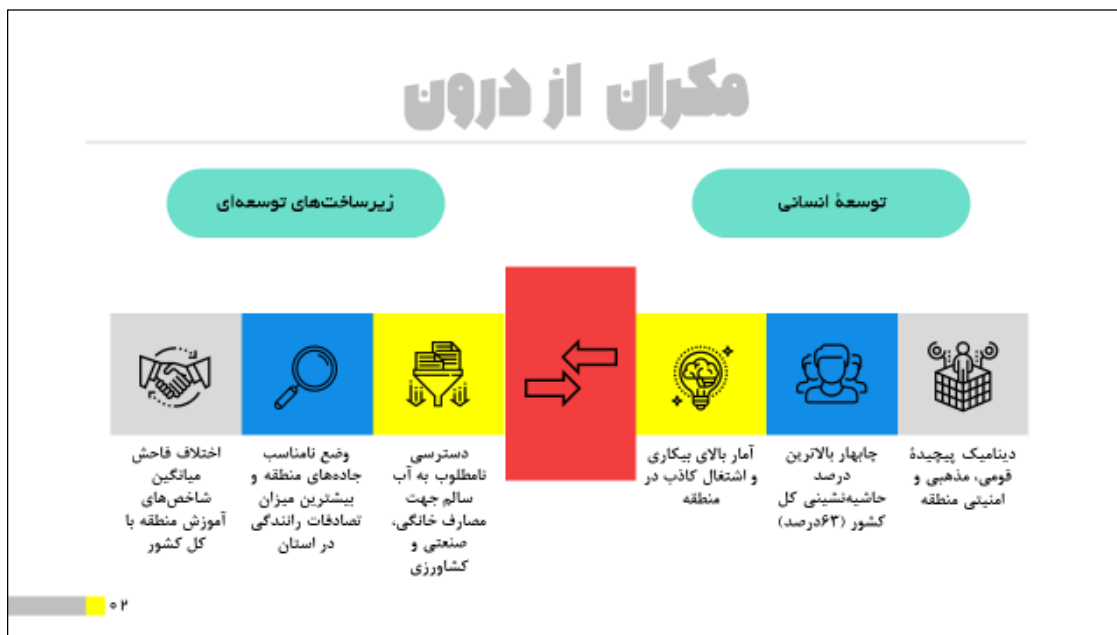
صنایع معدنی و فرآورده‌های فلزی

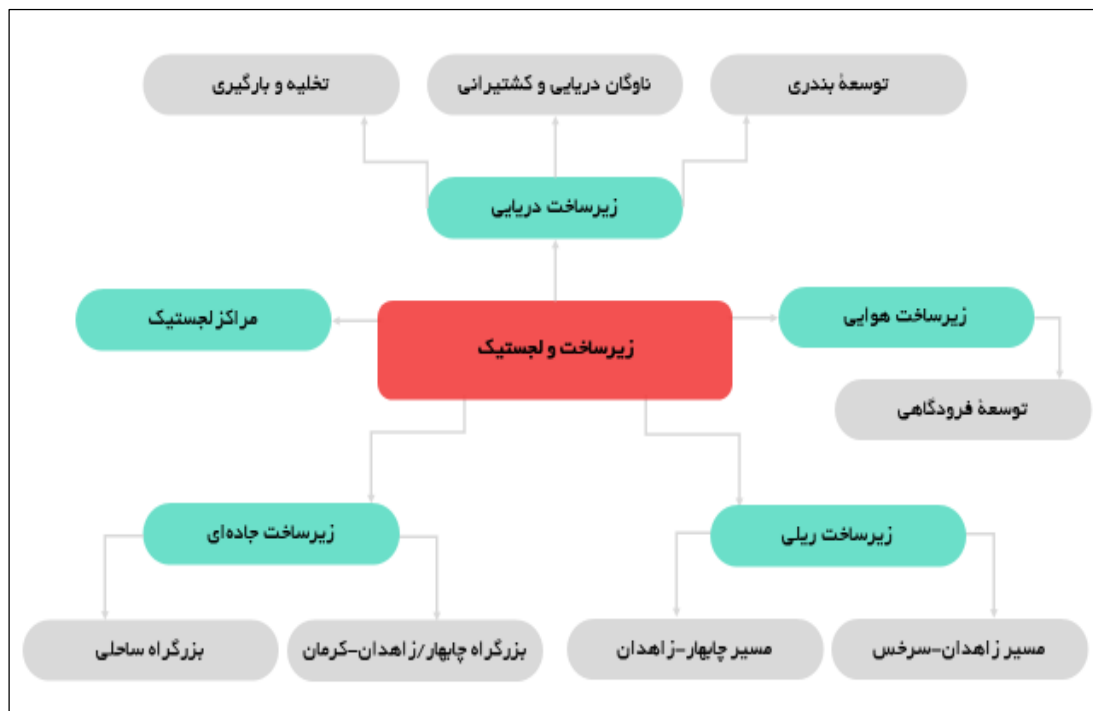

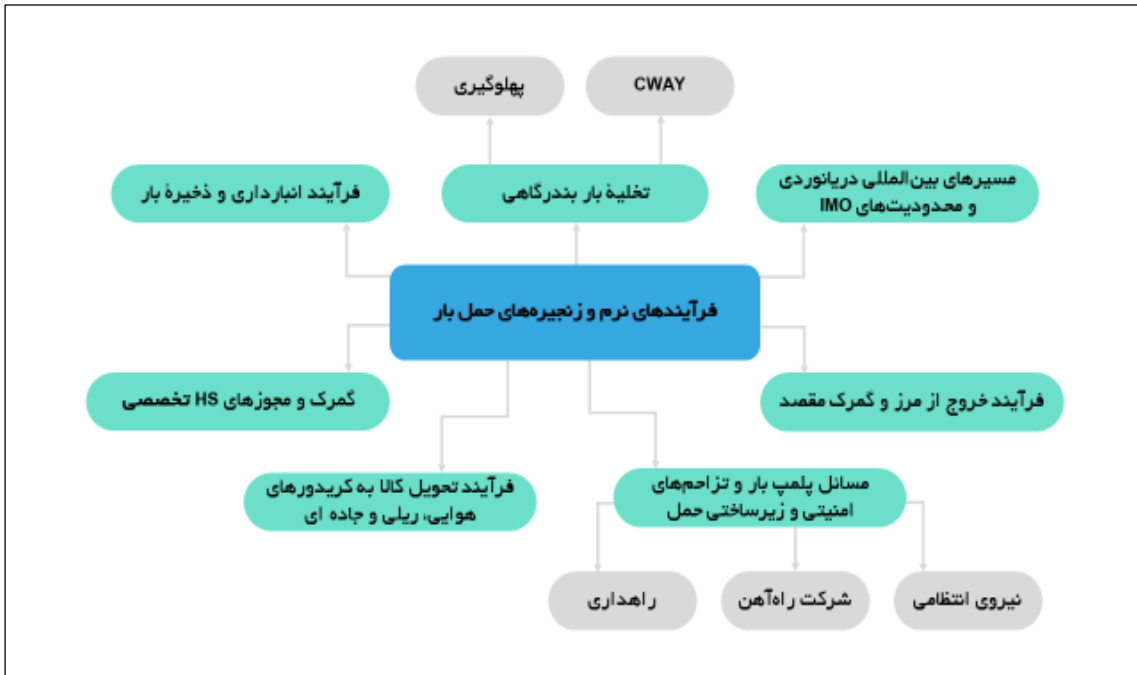
هاب انرژی و شیمیایی

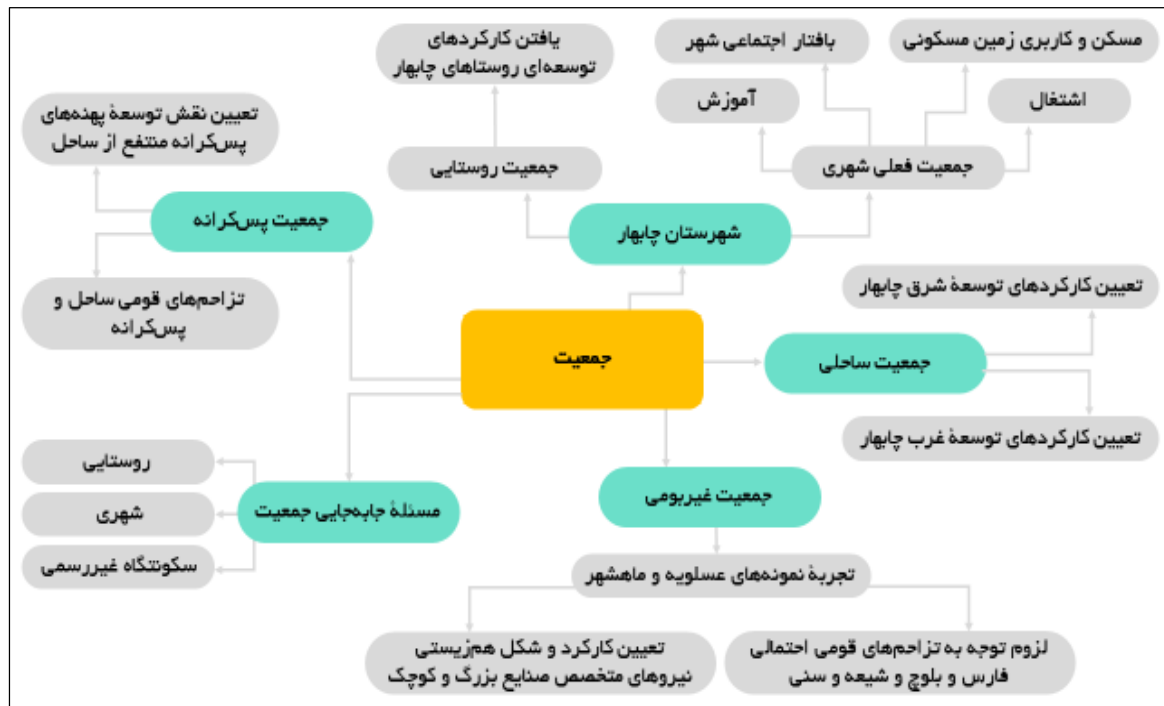
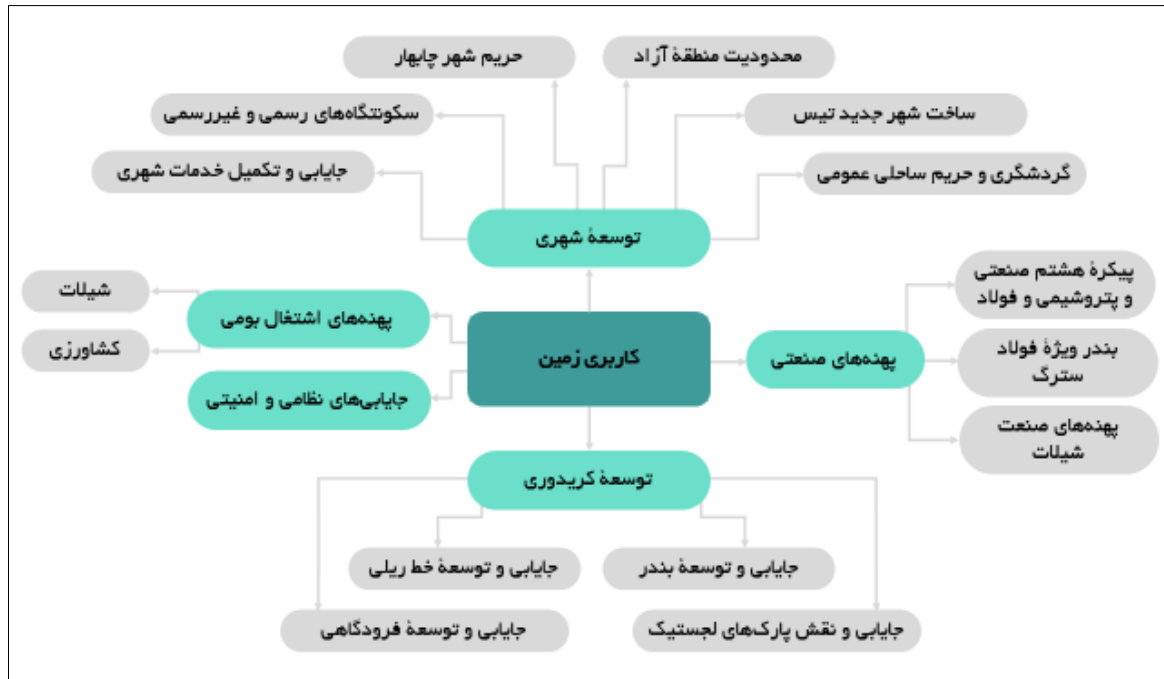

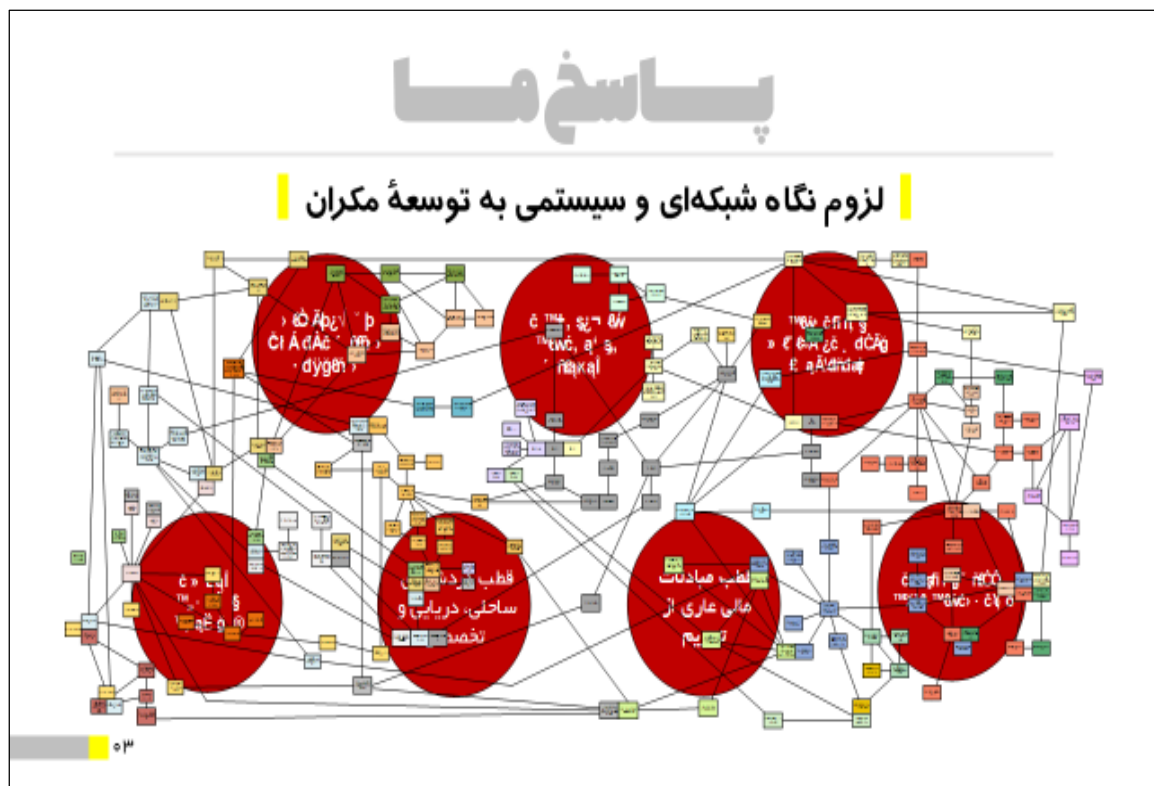
کریدورهای متنوع و ارتباطات ژئوپلیتیک

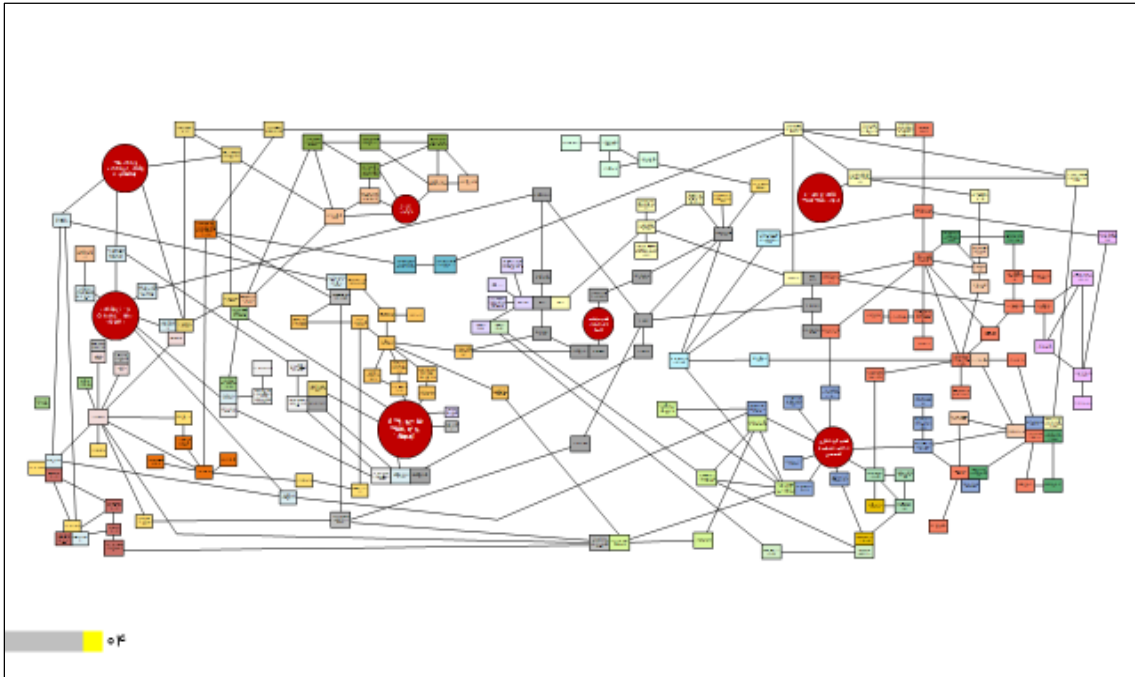

اداره مکران

پیشنهاد	تزامم‌های مدیریتی	ظرفیت‌های قانونی
<p>استفاده از اصل ۱۳۷ قانون اساسی مبنی بر تعیین نماینده ویژه رئیس‌جمهور</p>	<p>سازمان بنادر و کشتیرانی</p> <p>ستاد توسعه سواحل مکران</p> <p>سازمان منطقه آزاد چابهار</p> <p>استانداری هرمزگان</p> <p>استانداری سیستان و بلوچستان</p> <p>وزارتخانه‌های موضوعی</p>	<p>سند توسعه سواحل مکران (سازمان برنامه و بودجه)</p> <p>ماده ۶۸ احکام دائمی برنامه‌های توسعه (ایجاد سازمان توسعه سواحل مکران)</p> <p>تمویب تشکیل شورا توسعه سواحل مکران به ریاست معاون اول (اصل ۱۳۸ قانون اساسی)</p>